

Urspårning av resandetåg 50562 mellan Iggesund och Hudiksvall

17 juni 2024

Om Statens haverikommission

Statens haverikommission (SHK) utreder olyckor och allvarliga tillbud från säkerhetssynpunkt oavsett om de inträffat på land, till sjöss eller i luften. Myndighetens olycksutredningar ska sprida kunskap och ge underlag för åtgärder hos myndigheter, företag, organisationer och enskilda som förbättrar säkerheten och minskar risken för olyckor. Verksamheten ska också bidra till att människor kan känna trygghet och tillit till samhällets institutioner och till förtroendet för transportsystemen. I uppdraget ingår också att bedöma de insatser som samhällets räddningstjänst har gjort i samband med en olycka. Däremot ska utredningarna inte fördela skuld eller ansvar, vare sig straffrättsligt, civilrättsligt eller förvaltningsrättsligt.

SHK:s utredningar syftar till att ge svar på tre frågor

- Vad hände?
- Varför hände det?
- Hur undviks att en likande händelse inträffar i framtiden?

Statusrapport

I enlighet med 13 b § förordningen (1990:717) om undersökning av olyckor offentliggör Statens haverikommission en statusrapport (preliminärt utlåtande) om utredningen. Enligt bestämmelsen ska en sådan rapport lämnas i de fall en slutrapport inte kan publiceras inom tolv månader från dagen för händelsen.

Innehållet i statusrapporten bygger på de fakta som inhämtats inom ramen för utredningen. Statusrapporten publiceras innan utredningen är avslutad och är inte remitterad. Innehållet i det nu redovisade materialet kan komma att ändras eller inte tas med i slutrapporten.

Statusrapporten finns även på SHK:s webbplats: www.shk.se

Rapporten omfattas av licensen Creative commons erkännande 2.5 Sverige (CCBY 2.5 SE). Det betyder att du får kopiera, sprida och bearbeta texten under förutsättning att du anger att SHK är upphovsrättsinnehavare. Om du använder materialet i denna rapport ska du som källa ange Statens haverikommission och rapportnummer.

Illustrationerna i SHK:s rapporter skyddas av upphovsrätt. Om inte annat anges i rapporten är SHK upphovsrättsinnehavare. Om någon annan än SHK är upphovsrättsinnehavare behöver du dennes tillstånd för att få använda materialet.

Innehållsförteckning

Om Statens haverikommission	2
Statusrapport	2
Utredningen	4
Beslutet att inleda en utredning	4
Utredningsgruppen	4
Tabell med grundläggande fakta:	4
1. Redogörelse för händelseförloppet	5
2. Utredningsåtgärder	5
3. Fortsatta utredningsåtgärder	5

Utredningen

Beslutet att inleda en utredning

SHK underrättades den 7 augusti 2023 om att en urspårning inträffat med resandetåg 50562 samma dag på sträckan Iggesund–Hudiksvall, Gävleborgs län. SHK genomförde på eftermiddagen en förstudie på olycksplatsen.

Den 8 augusti 2023 beslutade SHK att utreda händelsen med motiveringen att olyckan var en allvarlig urspårning med ett resandetåg med omfattande skador på fordon och infrastruktur som följd. En sådan olycka ska undersökas om den inneburit allvarlig fara för att allvarliga konsekvenser skulle inträffa.

Utredningsgruppen

SHK har företrätts av Jenny Ferm, ordförande, Stefan Carneros, utredningsledare, Mikael Hillbo och Lars Dahlin, operativa utredare samt Alexander Hurtig, utredare beteendevetenskap.

Utredningen följs av Transportstyrelsen genom Gisela Liss.

Ett haverisammanträde hölls den 12 mars 2024. Vid haverisammanträdet presenterades det faktaunderlag som fanns vid den tidpunkten.

Tabell med grundläggande fakta:

Typ av händelse	Urspårning
Tidpunkt	Den 7 augusti 2023, kl. 12.31
Plats, sträcka	Sträckan mellan Iggesund–Hudiksvall, Gävleborgs län, km 254+520 i längdmätningen
Linjetyp	Enkelspår
Trafikeringsystem	System H, ATC, elektrifierad
Infrastrukturförvaltare	Trafikverket
Hastighet vid olyckan	39 km/tim
Tåget största tillåtna hastighet	40 km/tim
Järnvägsföretag	SJ AB
Trafikverksamhet	Tågfärd, 50562
Fordon	X55 3357 SJ 94 74 455 3557-0
Väder	Ovädret Hans medförde upp till 100 mm regnvatten samt många blixtnedslag i området under en 12 timmars period
Personskador	Inga allvarligt skadade
Skador på järnvägsfordon	Omfattande skador
Skador på järnvägsinfrastruktur	Omfattande skador

1. Redogörelse för händelseförloppet

Den 7 augusti 2023 spårade ett resandetåg ur mellan driftplatserna Iggesund och Hudiksvall, Gävleborgs län. Tåget bestod av en motorvagn av typ X55. Ombord fanns utöver tågpersonalen drygt 100 passagerare. Inga allvarliga personskador uppstod. Det uppstod däremot omfattande skador på järnvägsfordonet och järnvägsinfrastrukturen.

Dagarna före olycksdagen var ett kraftigt regnoväder (stormen Hans) på väg in över Sverige. SMHI hade bedömt att det annalkande vädret kunde medföra konsekvenser för samhället och hade därför utfärdat en gul varning.

2. Utredningsåtgärder

SHK har genomfört olycksplatsundersökning vid tre tillfällen. Vid olycksplatsundersökningarna har banvallen och dräneringen längs med olycksplatsen och i dess närområde undersökts.

SHK har intervjuat bl.a. föraren av tåget, tågklararen och den regionala operativa ledningen hos Trafikverket. SHK har även genomfört intervjuer med olika funktioner inom Trafikverket samt möten med Statens geotekniska institut och Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut (SMHI).

SHK har tagit del av dokumentation och registreringar från berörda aktörer.

3. Fortsatta utredningsåtgärder

SHK:s arbete fortsätter enligt följande:

- Rapportarbete med eventuell kompletterande faktainsamling, analys och framtagande av eventuella säkerhetsrekommendationer.
- Externremiss till berörda myndigheter, organisationer och intressenter i syfte att undanröja eventuella missuppfattningar och felaktigheter samt för att få övriga synpunkter på rapporten.
- Eventuella justeringar av slutrapporten utifrån de synpunkter som har kommit in under remissförfarandet.
- Publicering av slutrapport.

För Statens haverikommission

Jenny Ferm

Stefan Carneros